Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Chov koní na produkci mléka: ekonomická analýza projektu

Iveta Pěkná

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Iveta Pěkná

Provoz a ekonomika

Název práce

Chov koní na produkci mléka: ekonomická analýza projektu

Název anglicky

Breeding horses for milk production: Economic analysis of the project

---

Cíle práce

Cílem práce je seznámení s problematikou chovu koní na produkci mléka v Evropě, event,. ve světě a ekonomická analýza této problematiky. Práce bude zahrnovat případovou studii teoretického projektu farmy produkující koňské mléko pro farmaceutické a další účely v podmínkách České republiky.

Metodika

1. Nastudování materiálů, získání informací o mléčné farmě/farmách v zahraničí
2. Analýza a syntéza informací o chovu koní na produkci mléka a principu fungování farmy.
3. Projekt farmy chovu koní na produkci mléka v podmínkách ČR.
4. Ekonomická a finanční analýza projektu
5. SWOT analýza, návrhy a doporučení

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

ekonomická analýza, finanční analýza, koňské mléko, mléčná farma, česká republika

---

Doporučené zdroje informací

Internetové stránky Belgické mléčné farmy: www.paardenmelk.be
Periodikum Jezdectví, Listopad 2007, str.: 17, Nakladatelství: Pražská vydavatelská společnost, s. r. o.
Periodikum Jezdectví, Prosinec 2007, str.: 10-17, Nakladatelství: Pražská vydavatelská společnost, s. r. o.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Bohuslava Boučková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Chov koní na produkci mléka: ekonomická analýza projektu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 10. 3. 2016 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Bohuslavě Boučkové, CSc., za odborné vedení práce a rady při zpracování bakalářské práce. Dále panu Martinu Hallerovi za poskytnuté informace a Ing. Lence Gotthardové za rady a spolupráci.

Chov koní na produkci mléka: ekonomická analýza projektu

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá problematikou chovu koní na produkci mléka. První část práce charakterizuje chov koní na produkci mléka v Evropě. Jsou zde popsány produkty, které se z koňského mléka vyrábí a porovnána technologie chovu dojeného skotu a chovu koní na produkci mléka. Druhá část práce zobrazuje projekt farmy chovu koní na produkci mléka v podmínkách České republiky. Protože v České republice se nevyskytuje koňská mléčná farma, práce zahrnuje teoretický projekt farmy produkující koňské mléko. Tato část práce navrhuje podobu podniku, majetkovou strukturu, potřebné investice, náklady a doporučení pro podnik.

Klíčová slova: ekonomická analýza, finanční analýza, koňské mléko, mléčná farma, Česká republika

Breeding horses for milk production: Economic analysis of the project

Summary

The bachelor thesis deal with breeding horses for milk. The first part of the thesis describes breeding horses for milk in Europe. There are described products made from horse milk and compare the technology used for breeding dairy cattle and breeding horses for milk production. Second part of the thesis shows project of a horse breeding farm for milk production in the Czech Republic. Because in the Czech Republic does not exist horse breeding farm for milk, the thesis includes a project of a horse dairy farm. This part of the thesis propose form of a company, its ownership structure, necessary investment, cost breakdown and recommendations for the company.

Keywords: economic analysis, financial analysis, horse milk, dairy farm, Czech Republic

Obsah

1 Úvod 11

2 Cíl práce a metodika 12

2.1 Cíl práce 12

2.2 Metodika 12

3 Teoretická východiska 14

3.1 Chov koní na produkci mléka 14

3.1.1 Složení koňského mléka 14

3.1.2 Charakteristika chovu 15

3.1.3 Produkty 15

3.1.3.1 Potravinářské produkty 16

3.1.3.2 Kosmetické produkty 16

3.2 Ekonomická analýza 18

3.2.1 Absolutní ukazatele 19

3.2.2 Relativní (poměrové) ukazatele 20

3.2.2.1 Finanční stabilita 20

3.2.2.2 Platební schopnost 20

3.2.2.3 Analýza rentability 20

3.2.3 Rozdílové ukazatele 21

3.3 Chov mléčného skotu 21

3.3.1 Výživa skotu 21

3.3.2 Ustájení dojnic 22

3.3.2.1 Vazné stáje 22

3.3.2.2 Volné ustájení 22

3.3.2.3 Kombinované boxy 22

3.3.2.4 Volné boxové stáje 23

3.3.2.5 Ustájení v novostavbách 23

3.3.3 Ustájení telat 23

3.3.3.1 Ustájení v mlezivovém období 23

3.3.3.2 Ustájení v období mléčné výživy 24

3.3.3.3 Ustájení telat v období rostlinné výživy 24

3.3.4 Ustájení jalovic 25

3.3.4.1 Bezstelivový odchov jalovic 25

3.3.4.2 Stelivový odchov jalovic 25
3.3.4.3 Pastevní odchov jalovic 25
3.3.5 Ustájení býků 26
3.4 Chov koní 26
3.4.1 Výživa koní 26
3.4.2 Ustájení koní 26
3.4.2.1 Ustájení na stáních 27
3.4.2.2 Boxové ustájení 27
3.4.2.3 Volné ustájení s hlubokou podestýlkou 27
3.4.2.4 Pastevní ustájení 27
3.5 Porovnání chovu skotu a chovu koní 27
4 Vlastní práce 29
4.1 Popis podniku 29
4.1.1 Majetková struktura 30
4.1.2 Zaměstnanci 31
4.2 Investice podniku 31
4.3 Náklady podniku 32
4.4 Finanční analýza 36
4.4.1 Marže 15% 36
4.4.2 Marže 30% 37
4.5 Výzkum zájmu 37
5 SWOT analýza 41
6 Závěr 43
7 Seznam použitých zdrojů 45
8 Přílohy 48
Příloha 1: Dotazníkové šetření 48

Seznam grafů

Graf 1 Kolik jsou ochotni respondenti investovat do tělového mléka 39
Graf 2 Kolik jsou ochotni respondenti investovat do 4 týdenní detoxikační kúry 40

Seznam tabulek

Tabulka 1 Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování 12
Tabulka 2 Složení mléka 15
Tabulka 3 Investice podniku 32
Tabulka 4 Odpisy majetku 32
Tabulka 5 Spotřeba vody v podniku 33
Tabulka 6 Náklady na první rok provozu 34
Tabulka 7 Náklady na druhý rok provozu 35
Tabulka 8 SWOT analýza podniku 41

1 Úvod

V současné době se koně chovají převážně pro sportovní a rekreační účely. Jejich využití však má daleko širší záměr. Využívají se pro hiporehabilitaci, práci v lese, jezdecké show, ale také na produkci mléka. Ač se to někomu může zdát bizarní, v západní Evropě to není nic nového.

Už naši předkové před 5 500 lety dojili klisny. V Asii je velmi rozšířená výroba kumysu, ten se vyrábí z kvašeného koňského mléka. Jeho výroba je poměrně náročná, nadojené mléko se uchovává ve vaku z koňské kůže, která kumysu dodává jeho jedinečnou chuť. Ve vaku se přes léto nechal kvas, v zimě se usušil a na jaře se do takto připravené směsi nalévalo nadojené koňské mléko.

Kumys se v asijských zemích běžně konzumoval. Vyskytuje se i tvrzení, že kolem roku 1981 bylo v Rusku chováno na produkci mléka pro výrobu kumysu kolem 230 000 klisen. Vznikly pověsti, že kumys je lékem na různé choroby a dokonce vznikla i léčebná střediska, kde byl podáván kumys.

A ani konzumace samotného koňského mléka není úplnou neznámou. Za druhé světové války byla konzumace mléka v Německu natolik rozšířená, že fungovala rozvážka po domácnostech. Od té doby se konzumace mléka opět snížila, v současné době se dostává znovu zájmu.

V západní Evropě najdeme několik farem produkujících koňské mléko a vyrábějící potravinářské a kosmetické produkty. Díky pozitivním účinkům koňského mléka na lidský organizmus se koňské mléko těší vrůstajícímu zájmu.[1]

[1] STRAKOVÁ, Magdaléna. *Jezdectví: Když nám klisna mléko dává*.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je seznámení s chovem koní na produkci mléka v Evropě, popis podniku produkující koňské mléko a vytvoření teoretického projektu chovu koní na produkci mléka v podmínkách České republiky. Na teoretický projekt je provedena ekonomická a finanční analýza.

2.2 Metodika

Teoretická část práce byla zpracována na základě studia literatury, internetových zdrojů, informací od mléčné koňské farmy a z vlastní zkušenosti.

V praktické části byly využity praktické zkušenosti z oboru, vlastní výpočty, vzorce pro daňové rovnoměrné odpisy. Kde vzorec pro první rok odepisování je:

$$\frac{vstupní\ cena * sazba\ v\ 1.roce}{100}$$

a vzorec pro další roky odepisování je:

$$\frac{vstupní\ cena * sazba\ v\ dalších\ letech}{100}$$

Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování jsou následující.[2]

Tabulka 1 Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování

Odpisová skupina	Sazba v 1. roce	Sazba v dalších letech
2	11%	22,25%
5	1,4%	3,4%

Zdroj: SVATOŠ, Miroslav a kol. *Ekonomika agrárního sektoru* – vlastní zpracováni

Vypočtené investiční náklady a náklady podniku byly určeny podle cen na internetových stránkách. Průměrná spotřeba energie a vody byla určena pomocí informací dostupných na internetu, stejně jako průměrná cena vody a energie.

Finanční analýza byla vypracována pomocí vzorců pro ukazatele rentability, pro rentabilitu tržeb byl použit vzorec: $\frac{čistý\ zisk}{tržby} * 100$

[2] SVATOŠ, Miroslav a kol. *Ekonomika agrárního sektoru.*

Rentabilita nákladů byla vypočtena pomocí vzorce:

$$\frac{čistý\ zisk}{náklady\ celkem} * 100$$

Pro výpočet nákladovosti tržeb byl použit vzorec:

$$\frac{náklady\ celkem}{tržby} * 100$$

Doba návratnosti investic udává, za jak dlouho se vrátí investice vložené do podniku. Pro výpočet se využívá odhadnutých budoucích tržeb. Dobu návratnosti investic lze vypočítat několika způsoby. V bakalářské práci byl použit výpočet z průměrných zisků podle následujícího vzorce:[3]

$$\frac{investice}{průměrné\ zisky}$$

Výzkum zájmu byl vypracován na základě mnou provedeného dotazníkového šetření vytvořeného pomocí internetové stránky www.vyplnto.cz a následném zpracování odpovědí v Microsoft Excel. Průzkum byl umístěn na sociálních sítích od 18. 2. 2016 do 29. 2. 2016.

V závěru práce byla použita SWOT analýza, která zobrazuje silné a slabé stránky podniku z hlediska vnitřních faktorů a zároveň s nimi i příležitosti a hrozby vnějších vlivů. SWOT analýza se dá také použít jako nástroj při rozhodovacích situacích nebo strategickém plánování podniku. Výsledky analýzy jsou více objektivní, protože je na analýzu nahlíženo z více pohledů. Při vytváření SWOT analýzy je důležité předpokládat, že mezi objekty neexistuje závislost.[4]

Veškeré tabulky a grafy v práci byly vypracovány samostatně.

[3] ROSOCHATECKÁ, Eva a kol. *Ekonomika podniků*.
[4] M., Chandrasekaran a Arun S. *Advanced Manufacturing Research and Intelligent Applications* [online].

3 Teoretická východiska

Chov koní na produkci mléka se v České republice nevyskytuje. V západní Evropě se však vyskytuje hned několik farem produkující koňské mléko. Tyto podniky mléko dále zpracovávají a vyrábí potravinářské a kosmetické produkty. Zájem o tyto produkty se v západní Evropě zvyšuje. Rostoucí povědomí a zájem o koňské mléko v západní Evropě je především díky příznivým účinkům na lidský organismus.

3.1 Chov koní na produkci mléka

Koňské mléko se v současnosti zařazuje mezi delikatesy. Nejde tu však pouze o chuťové vlastnosti mléka, koňské mléko je prospěšné pro náš organismus. Konzumace koňského mléka aktivuje střevní mikroflóru, zlepšuje zažívání a detoxikuje tělo. Vzhledem k tomu, že upravuje složení střevních mikroorganizmů, má také pozitivní vliv na vstřebávání důležitých minerálů, aminokyselin a vitamínů. Bylo prokázáno, že v případech metabolických poruch a různých trávicích problémů dokáže pomoci. Umí kontrolovat hladinu cholesterolu a upravovat bilanci minerálů a vitamínů, vylepšuje pleť, dokáže vás zbavit i některých alergických reakcí a zmírnit obtíže spojené se ztuhlými klouby či svalovou únavou.

Klisní mléko se lehce vstřebává a podporuje imunitní systém. Pokud se lidé chtějí udržet zdraví, měli by příležitostně, vždy alespoň měsíc pít po čtvrt litru koňského mléka, aby organismus vyloučil škodlivé látky z těla. Cena mléka je však až dvacetinásobně vyšší než u mléka kravského.

3.1.1 Složení koňského mléka

Koňské mléko obsahuje pouze 1,2 – 1,6 % tuku, což je s porovnáním s kravským mlékem s hodnotami 3,5 – 6,5 % o více než polovinu méně. Dále obsahuje velké množství nenasycených mastných kyselin, například alfalinolenovou kyselinu, která je důležitá pro vývoj dětského nervového systému a zraku. V případě nedostatečného množství těchto kyselin může dojít ke zhoršení vývoje jedince. Klisní mléko také obsahuje vysoký obsah cukru.

Vyšší obsah laktózy v mléce má pozitivní vliv na trávení, protože podporuje funkci střevních bakterií, které hubí špatné střevní bakterie. Klisní mléko je albuminové a, obsahuje také lysozymy, látky s baktericidním účinkem. Dále obsahuje protein laktoferin,

který se ve střevech váže na železo a transportuje ho do kostního morku, svalů a jater. Koňské mléko obsahuje dobrý poměr fosforu a vápníku a více vitamínů než mléko kravské. Svým složením laktózy a bílkovin je koňské mléko nejpodobnější mléku mateřskému.[5]

Tabulka 2 Složení mléka

Druh mléka	Voda (%)	Sušina (%)	Bílkoviny (%)	Tuk (%)	Laktóza (%)
Mateřské	88	12	1,8	3	7
Kravské	87,6	13,1	3,7	4	4,4
Koňské	89	11	1,8	1,6	7,1
Kozí	86,9	13,1	3,7	4	4,4
Ovčí	84	16,4	5,1	6,1	4,2

Zdroj: MAJZLÍK, Ivan, *Chov zvířat I.* – vlastní zpracování

3.1.2 Charakteristika chovu

Pro chov se většinou využívají chladnokrevníci nebo ponyové primitivnějších plemen. Samotný odchov klisen na mléko je následující. Klisny se připustí a po porodu žijí společně se svými hříbaty na dostatečně velké pastvině. V osmi týdnech, když je hříbě schopné jíst seno a trávu, dochází u klisen k samotnému dojení. Ráno se oddělí od hříbat na jinou pastvinu a dojí se třikrát až pětkrát denně. Pro dobrou produkci mléka a blahobyt hříbat, jsou klisny krmeny zdravou a pestrou stravou. Během laktace, což je období asi půl roku, klisny nejsou léčeny žádnými léky a pravidelně je sleduje veterinář.[6]

3.1.3 Produkty

Z vyprodukovaného mléka potom mléčné farmy v západní Evropě vyrábějí různé potravinářské a kosmetické výrobky. V České republice se chovu koní na produkci mléka nikdo nevěnuje, a proto tyto produkty nejsou k dostání. Z toho důvodu pro popis produktů využijeme belgickou mléčnou farmu. Produkované výrobky v ostatních farmách jsou srovnatelné s níže uvedenými. Protože se mléko nedá uchovávat dlouho čerstvé, je k dostání především zmražené, sušené, či dokonce v tobolkách. Mezi méně časté potravinářské produkty patří koňské máslo, zmrzlina a čokoláda v různých příchutích nebo

[5] STRAKOVÁ, Magdaléna. *Jezdectví: Když nám klisna mléko dává*.
[6] STRAKOVÁ, Magdaléna. *Jezdectví: Když nám klisna mléko dává*.

kokosový likér z koňského mléka. Sortiment kosmetického zboží je poněkud širší. Následující výrobky produkuje farma Paardenmelkerij Het Brabanderhof v belgickém městě Lier. Tyto produkty je možné také objednat v internetovém obchodě.

3.1.3.1 Potravinářské produkty

Sušené mléko na 1 týden

Mléko je sušené mrazem do práškové formy, aby obsahovalo všechny své vlastnosti. Neobsahuje konzervanty, aromata ani barviva. Doporučená denní dávka je 20 g prášku. Prášek může být rozpuštěn ve vodě nebo může být jednoduše jeden s chlebem či jogurtem. Váha balení je 140 g a jeho cena je 33 €.

Sušené mléko na 4 týdny

Váha balení je 560 g a jeho cena je 125 €.

Kapsle s koňským mlékem

Mléko je sušené mrazem do práškové formy, aby obsahovalo všechny své vlastnosti. Neobsahuje konzervanty, aromata ani barviva. Balení obsahuje 90 kapslí (600 mg/kapsle). Užívají se 3 kapsle denně nebo podle doporučení. Kúra by měla trvat 4 - 8 týdnů. Kapsle je nutné skladovat na chladném a suchém místě. Cena za balení je 30 €.

3.1.3.2 Kosmetické produkty

Pěna do koupele

Čistí pokožku, bez jakéhokoliv narušení přírodní ochranné vrstvy. Intenzivně pečuje o pokožku a zlepšuje její hydrataci. Po použití bude pokožka jemná a zdravá. Obsah balení je 300 ml a jeho cena je 10 €.

Tělové mléko

Mléko je díky vysokému obsahu čistého koňského mléka ideální pro citlivou a problematickou pokožku. Udržuje ji pružnou a vláčnou a zabraňuje před vysoušením pokožky. Obsah balení je 250 ml a jeho cena je 14 €.

Čistící krém

Krém odstraňuje make-up a nečistoty bez narušení přirozené rovnováhy. Může být využíván i na citlivou a problémovou pokožku díky přídavku čerstvého koňského mléka.

Obsah balení je 200 ml a jeho cena je 11 €.

Denní krém

Krém díky obsahu koňského mléka napomáhá proti předčasnému stárnutí kůže. Tím zvyšuje pružnost pokožky a chrání jí před nepříznivými vlivy počasí. Může se také použít k léčbě mírného opálení a je ideální jako základ pro make-up. Obsah balení je 50 ml a jeho cena je 14 €.

Obličejové mléko

Mléko čistí a zužuje póry. Dokončujeme jím obličejové čištění, pleť je potom opět jemná a svěží. Obsah balení je 200 ml a jeho cena je 12 €.

Vlasový kondicionér

Kondicionér zajišťuje měkké vlasy a zdravou pokožku hlavy. Dále usnadňuje česání vlasů a dodává vlasům krásný lesk. Obsah balení je 200 ml a jeho cena je 12 €.

Krém na ruce

Hydratující krém vhodný pro péči o suché nebo drsné ruce. Krém zlepšuje elasticitu povrchu pokožky, je nemastný a rychle se vstřebává. Obsah balení je 50 ml a jeho cena je 14 €.

Tekuté mýdlo

Mýdlo do hloubky čistí hrubé a popraskané ruce bez narušení přirozené ochranné vrstvy pokožky. Obsah balení je 300 ml a jeho cena je 8 €.

Noční krém

Krém vhodný pro osoby s citlivou nebo problémovou kůží, hydratuje a dodává pokožce během noci potřebné látky. Čerstvé koňské mléko stimuluje proces obnovy kůže. Obsah balení je 50 ml a jeho cena je 14 €.

Krém na nohy

Kvalitní krém, který může díky vysokému obsahu čistého koňského mléka pomoci na unavené nohy, pálení chodidel, rozpraskanou a ztvrdlou kůži. Obsah balení je 50 ml a jeho cena je 14 €.

Šampon

Tento šampon je ideální pro všechny typy vlasů. Vlasy a vlasovou pokožku myje přirozenou cestou a zabraňuje suché pokožce a lupům. Obsah balení je 250 ml a jeho cena je 11 €.

Sprchový gel

Gel má neutrální hodnotu pH, stimuluje krevní oběh a šetrně myje pokožku. Je ideální pro všechny typy pokožky. Obsah balení je 250 ml a jeho cena je 10 €.

Krém pro citlivou pokožku

Krém je vhodný pro problematickou, citlivou a velmi suchou pokožku. Lze ho použít na celé tělo a rychle se vstřebává. Je dostupný ve dvou typech balení. Balení 50 ml je za 16 € a 350 ml stojí 80 €.

Mýdlo

Jemné čistící mýdlo, zajišťuje rovnováhu vlhkosti kůže a chrání kůži přirozenou cestou. Je vhodné pro všechny typy pokožky. Obsah balení je 100 g a jeho cena je 5 €. [7]

3.2 Ekonomická analýza

„Předmětem ekonomické analýzy jsou jevy a procesy ve firmě, které ovlivňují ekonomické výsledky podniku. Tyto výsledky jsou souhrnně vyjádřeny ziskem a ukazateli rentability a likvidity, jsou výslednicí působení mnoha faktorů, působících uvnitř podniku i zvenčí – z okolí podniku.

Úkolem ekonomické analýzy je hodnotit ekonomickou situaci určitého ekonomického subjektu, nalézt faktory, které jsou příčinou této situace a případně změřit sílu jejich působení.“ [8]

K hodnocení podniku používáme metodu synkretickou, syntetickou a metody analytické.

V analytické metodě členíme celek na dílčí části, což provádíme dvěma způsoby, nejdříve členíme od celku k částem a poté od účinku k příčinám. U postupu od celku k částem je důležité rozložit proces podle správného hlediska. Nejčastěji proces rozkládáme podle místa vzniku a podle času. U postupu od účinku k příčinám jde obvykle o určení síly působení, vlastností a vymezení podmínek pro působení těchto příčin.

Synkretická metoda srovnává znaky objektů, jevů a kvantifikaci vzájemných rozdílů. Zpravidla srovnáváme stav skutečný se stavem žádoucím nebo dva a více skutečných stavů mezi sebou v čase nebo prostoru.

[7] De Paardenmelkerij: Shop. Dostupné z: http://www.depaardenmelkerij.be/en/shop.
[8] MACEK, Jan, Rudolf KOPEK a Jitka KRÁLOVÁ. *Ekonomická analýza podniku*, s. 6-18

U syntetických metod postupujeme od částí k celku či od příčin k výslednému stavu. Úkolem syntézy je stručná základní charakteristika, určení postavení a úlohy jevu a popis vnější formy, kterou se jev projevuje navenek.

„*Východiskem analýzy je charakteristika jevů pomocí ukazatelů.*

V analýze používáme:

- *ukazatele absolutní, které vyjadřují velikost určitého jevu,*
- *ukazatele relativní, které jsou dány poměrem a vyjadřují relaci (vztah) daného jevu k jinému jevu,*
- *ukazatele rozdílové, které jsou dány rozdílem mezi hodnotami absolutních ukazatelů.*

Ukazatel může mít povahu kvalitativní charakteristiky, v ekonomické analýze však převažuje užití ukazatelů, majících povahu kvantitativní charakteristiky, které vymezují jevy či procesy co do velkosti. Extenzivní ukazatele vyjadřují rozměr či velikost objektu (jevu). Intenzitní ukazatele vyjadřují intenzitu (úroveň) jevu. Setkáváme se i s jinými formami ukazatelů:

- *stavové ukazatele měří stav k určitému okamžiku (stav položek aktiv či pasiv),*
- *tokové ukazatele měří rozměr veličin mající charakter obratu (výnosy či náklady za určité období, cash flow apod.).*

Podle homogennosti obsahu členíme ukazatele na stejnorodé a nestejnorodé.“[9]

Jako zdroj informací pro vytvoření finanční analýzy se využívají především výkazy zisků a ztrát, rozvaha, výroční zprávy, účetní výkazy podniku a cash – flow.

3.2.1 Absolutní ukazatele

Absolutními ukazateli jsou položky rozvahy, výkazu zisků a ztrát a dalších finančních výkazů. Jedná se například o položky nákladů, výnosů, pohledávek, aktiv a pasiv. Tyto absolutní hodnoty se pomocí procentního rozboru převádí na procenta, což se provádí horizontální nebo vertikální analýzou.

[9] MACEK, Jan, Rudolf KOPEK a Jitka KRÁLOVÁ. *Ekonomická analýza podniku*, s. 19

U vertikální analýzy se jedná o vyjádření procentního podílu z výsledné položky, jde například o procentní podíl oběžných aktiv na celkových aktivech nebo o procentní podíl cizích zdrojů na celkových pasivech.

Horizontální analýza udává procentuální rozdíl mezi dvěma po sobě jdoucích ročních hodnot ve výkazech podniku. Jedná se například o procentuální změnu na položce celkových aktiv, procentuální změnu na položce celkových aktiv. Nevýhodou je možná obsahová nesrovnalost mezi jednotlivými roky a to především v metodách odpisování.

3.2.2 Relativní (poměrové) ukazatele

Jedná se o ukazatele vyjadřující podíl. Tyto ukazatele lze dále členit do několika skupin.

3.2.2.1 Finanční stabilita

„Obecně vyjadřuje schopnost podniku dlouhodobě uhrazovat své finanční závazky a dlouhodobě dosahovat přiměřené výkonnosti.“ [10]

Mezi ukazatele finanční stability řadíme podíl vlastních zdrojů na aktivech, vyjádřený poměrem vlastních zdrojů a celkového kapitálu. Dále se jedná o ukazatel věřitelského rizika, míru zadluženosti, úrokové zatížení, úrokové krytí, úrokové míry, úrokové zatížení, doba návratnosti úvěrů a ukazatel solventnosti.

3.2.2.2 Platební schopnost

Platební schopnost udává jak je podnik schopen platit své finanční závazky. Zařazujeme sem ukazatele likvidity a aktivity. Ukazateli likvidy jsou likvidita okamžitá, likvidita běžná a likvidita celková. Likvidita udává schopnost podniku splatit své závazky. Mezi ukazatele aktivity řadíme počet obrátek pracovního kapitálu, dobu splatnosti pohledávek a dobu obratu zásob, která se vyjadřuje jako podíl tržeb a celkových zásob.

3.2.2.3 Analýza rentability

Rentabilita je schopnost dosahovat zisku a tím zhodnocovat kapitál vložený do podniku. Ukazatele výnosnosti jsou například výnosnost celkových zdrojů, výnosnost

[10] ROSOCHATECKÁ, Eva a kol. *Ekonomika podniků*, s. 98

vlastních zdrojů, rentabilita tržeb, nákladovost tržeb, výnosnost na jednu kmenovou akcii a rentabilita nákladů, vyjádřená jako podíl čistého zisku a celkových nákladů.

3.2.3 Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele udávají rozdíl mezi konkrétními ukazateli. Patří sem především peněžní finanční fond a pracovní kapitál. Pracovní kapitál je udáván jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobým kapitálem. Tyto ukazatele jsou využívány pro výběr optimálního způsobu financování aktiv.[11]

Následující subkapitola se věnuje technologii chovu skotu a technologii chovu koní. Hlavním cílem této kapitoly je porovnání technologie těchto dvou chovů a vymezení rozdílností mezi nimi.

3.3 Chov mléčného skotu

Délka březosti skotu je 285 dní. Délka laktace je cca 305 dní. Denní nádoj mléka je dán plemenem skotu a počtem otelení. Se zvyšujícím se počtem otelení se zvyšuje užitkovost dojnice za jednu laktaci. Mléčná užitkovost mléčného skotu za jednu laktaci se pohybuje kolem 7 000 kg.[12] Plemena skotu rozlišujeme na tři užitkové typy. Prvním je masný typ, který není vhodný na produkci mléka. Kombinovaný typ je pro produkci mléka vhodnější, nedosahuje však takové mléčné užitkovosti jako mléčná plemena skotu. Mezi mléčná plemena skotu zařazujeme holštýnský skot, ayrshire, jersey, brown swiss a montbeliarde.[13]

3.3.1 Výživa skotu

Telata jsou po narození oddělena od matek a mlezivo je jim dávkováno chovatelem, který má kontrolu nad příjmem telete. Mlezivem jsou telata krmena 5 – 7 dní. Poté jsou krmena mlékem nebo mléčnou krmnou směsí a startérem. Většinou je jim denně podáváno 8 litrů mléčné krmné směsi a cca 1,5 kg startéru, čímž je zvýšena užitkovost

[11] ROSOCHATECKÁ, Eva a kol. *Ekonomika podniků*.
[12] MAJZLÍK, Ivan. *Chov zvířat I.*
[13] STUPKA, Roman. *Chov zvířat*.

dojnic. Kolem sedmého týdne jsou telata odstavena. Nadále jsou krmena startérem, postupně je přimícháván mačkaný oves nebo ječmen. Dále je jim podáváno seno, později i travní siláž.

Jalovice a býčci jsou krmeni stejným způsobem a to především siláží a jadrným krmivem. Dojnice jsou krmeny obdobně, jejich dávka je jen navýšena.

3.3.2 Ustájení dojnic

Dojnice jsou zpravidla ustájeny ve stájích, kde se kravín dělí na:

- produkční stáj, kde jsou ustájeny dojnice, od 5 – 10 dní po otelení do 60 dní před porodem,
- reprodukční stáj sloužící pro krávy v období porodu a krávy stojící na sucho.

Ustájení dojnic je možné několika níže uvedenými způsoby. Každý typ ustájení je propojen chodbou s dojírnou, kde je 2x denně prováděno dojení.

3.3.2.1 Vazné stáje

Dojnice mohou být ustájeny ve vazných stájích nebo ve volném ustájení. Ve vazných stájích stojí dojnice vedle sebe a jsou uvázány. Nevýhody tohoto typu ustájení jsou především nemožnost volného pohybu dojnic, nižší čistota vemene a vyšší pracnost. Od tohoto typu ustájení se v současné době ustupuje, protože tento typ ustájení nevede ke zvýšení chovného komfortu.

3.3.2.2 Volné ustájení

Volné ustájení je příznivější pro blahobyt zvířat, v souvislosti s tím se zvyšuje dojivost. Je zde možnost navázání na pastevní výběhy. Stáje mohou být bezstelivové nebo stelivové, nejčastěji se používá sláma pro její dobrou funkčnost a dostupnost. Vyskytuje se v několika typech.

3.3.2.3 Kombinované boxy

Každá dojnice má svůj kombinovaný box, který se skládá ze stání a lože s krmným žlabem a napáječkou. Dojnice není uvázaná a může se volně pohybovat. Znečištění zvířete a vemene je lepší než u vazného ustájení, ale horší než u ostatních typů volného ustájení.

Pracnost je nižší než u vazného ustájení. Výstavba kombinovaných stájí je na útlumu především kvůli znečistění zvířat.

3.3.2.4 Volné boxové stáje

Skupinové ustájení se stlanými či bezstelivovými boxy pro ulehání dojnic. Čistota zvířat a pravděpodobnost zranění je výrazně nižší než u ostatních typů ustájení. Pracnost tohoto typu ustájení je téměř o polovinu nižší než u ustájení v kombinovaných boxech.

3.3.2.5 Ustájení v novostavbách

Při výstavbě nové stáje pro dojnice se chovatel může rozhodovat mezi dvěma typy ustájení.

Vzdušné stáje

Jedná se o volné ustájení, kde obvodové stěny jsou vyrobeny z umělohmotných zástěn či protiprůvanových sítí, které se dají otevřít nebo zavřít podle mikroklimatu ve stáji. Celý tento systém je možné zautomatizovat. Vyskytuje se stelivová a bezstelivová varianta.

Přístřeškové stáje

Volné ustájení, bez obvodových stěn. Není zde regulován přístup vzduchu do stájí, mikroklima se stájí je tedy totožné s venkovním klimatem. Tento typ ustájení negativně neovlivňuje zdraví zvířat ani užitkovost.

3.3.3 Ustájení telat

Telata jsou zpravidla ustájována venku, protože na ně příznivě působí nízké teploty.

3.3.3.1 Ustájení v mlezivovém období

V mlezivovém období jsou telata ustájována většinou samostatně ve venkovních individuálních boxech (dále jen VIB), skládající se z přístřešku a výběhu, kde je umístěn zastřešený krmný žlab. Do VIB jsou telata přesouvána bezprostředně po narození a napojení mlezivem a to za každého počasí.

3.3.3.2 Ustájení v období mléčné výživy

Vzdušný odchov telat

Jedná se o nejčastější způsob ustájení telat. Telata jsou ustájena ve VIB a jsou na čerstvém vzduchu a mají dostatek slunečního záření. Boxy jsou umístěny vedle sebe tak, aby se telata nemohla olizovat a zároveň mezi sebou udržovala kontakt.

Venkovní skupinové přístřešky

Telata jsou ustájena ve venkovních skupinových přístřešcích v 5 – 10 dnech věku, po 5 – 10 telatech. Vzhledem ke zvýšenému infekčnímu tlaku jsou tyto skupinové přístřešky využívány po odstavu a to ve věku 60 – 67 dnů. Telata musí být krmena zároveň nebo pomocí krmného automatu. Zpravidla následně přechází do teletníku.

Teletníky

Jedná se o zateplené budovy, objekt je rozdělen na několik částí, rozdělující telata do skupin podle věku. Telata mohou být ustájena ve skupinovém boxu nebo individuálně. Tento typ ustájení je finančně nákladný a pro telata je zde vytvořeno špatné mikroklima způsobující zhoršování zdravotního stavu. Výhodou je vyšší produktivita práce.

3.3.3.3 Ustájení telat v období rostlinné výživy

Venkovní skupinové boxy

Součástí venkovních skupinových boxů je přístřešek s boxovými loži, jeslemi krytými stříškou, žlaby na jadrné krmivo a napájecím žlabem. Nevýhodou tohoto odchovu je problém při nepříznivém počasí (sníh a déšť) je nutno venkovní skupinové boxy kontrolovat. Naopak výhodami tohoto typu ustájení je hlavně lepší zdravotní stav telat a vyšší intenzita růstu telat. Dále to jsou nižší náklady oproti zatepleným stájím a snadná a rychlá výstavba.

Přístřešky

Jedná se o nezateplené budovy s alespoň jednou otevřenou stěnou. Telata jsou chráněna před nepříznivým počasím a zároveň mají přístup k venkovnímu klimatu.

„*Rozlišujeme tyto formy ustájení:*

- *posuvné přístřešky,*
- *přístřešky se spádovými podlahami,*
- *přístřešky s boxovým ustájením,*
- *přístřešky s hlubokou podestýlkou,*
- *přístřešky z adaptovaných kůlen, skladovacích objektů aj.*“[14]

Zateplené stáje

Jde o zateplený objekt. K udržení vhodného mikroklimatu je nutné časté větrání, což je nerentabilní. V důsledku nerentabilnosti a špatného přístupu vzduchu se tento způsob ustájení opouští.

3.3.4 Ustájení jalovic

Jalovice jsou ustájeny podobně jako dojnice. Jalovicí rozumíme samici od šesti měsíců věku až do 5 – 7 měsíců březosti.

3.3.4.1 Bezstelivový odchov jalovic

Rozlišujeme vazné bezstelivové ustájení, od kterého se v současnosti upouští a volné boxové bezstelivové ustájení. Velikosti loží a žlabů jsou uzpůsobeny velikosti jalovic. Další variantou je celoroštové kotcové ustájení, které se zpravidla kombinuje s pastvinou či výběhem.

3.3.4.2 Stelivový odchov jalovic

Používá se především boxové přístřeškové ustájení. Dalším způsobem je hluboká podestýlka, která je vhodná jen v přístřeškovém typu s přístupem čerstvého vzduchu. Kotcové ustájení se spádovými podlahami a vysokou podestýlkou vyžadují velké množství podestýlky a kotcové ustájení s plochými loži se už příliš nevyužívá.

3.3.4.3 Pastevní odchov jalovic

Při pastevní odchovu se jalovice rozdělí do stád podle toho, zda budou inseminovány, jsou březí nebo nebudou inseminovány. Přístřešky pro jalovice s hmotností nad 220 kg není nutné budovat.

[14] BOUŠKA, Josef. *Chov dojeného skotu*, s. 138

3.3.5 Ustájení býků

Býci jsou většinou určeni pro výkrm. Vybraní býci jsou ponecháni pro chovné účely a ustájeni stejnými způsoby jako jalovice. Pro jejich ustájení je nejvhodnější volné boxové ustájení, využívá se také ustájení v hluboké podestýlce nebo pastevní výkrm.[15]

3.4 Chov koní

Délka březosti klisny je 333 dní. Délka laktace je 180-200 dní. Mléčná užitkovost klisny za jednu laktaci se pohybuje kolem 1 400 kg.[16] Průměrná denní produkce mléka na jednu klisnu je cca 9 litrů mléka. Z těchto 9 litrů je vydojeno 4,5 l mléka, zbylých 4,5 litrů vypije hříbě. Pro chov koní na produkci mléka je nejvhodnější použít skupinu koní západních a severských a to obzvláště pro jejich vyšší mléčnou užitkovost a houževnatost. Skupinou koní západních rozumíme chladnokrevné koně. Jedná se například o koně buloňského, breťanského, haflinga, percherona nebo ardenského. Do skupiny severských koní řadíme například welšského ponyho, fjordského, huculského nebo islandského koně.[17]

3.4.1 Výživa koní

Hříbata se po narození musí včas napít mleziva, poté jsou s matkami a sají od nich až do odstavu v šesti měsících. Od druhého měsíce je jim podávána postupně se zvyšující dávka jadrného krmiva. V dospělosti jsou koně zpravidla krmeni ráno a večer senem, v zimě případně senáží. Dávka sena nebo senáže je dána hmotností a kvalitou porostu. Dále dostávají jadrné krmivo, dávkování závisí na zátěži koně, denním režimu a potřebách koně. V rámci chovu koní na produkci mléka jsou koně krmeni dvakrát denně ovsem případně jinou krmnou směsí, senem a v zimním období senáží.

3.4.2 Ustájení koní

Koně mohou být taktéž ustájeni několika způsoby. Zaleží na velikosti chovné skupiny a směřování chovu.

[15] BOUŠKA, Josef. *Chov dojeného skotu*.
[16] MAJZLÍK, Ivan. *Chov zvířat I.*
[17] STUPKA, Roman. *Chov zvířat*.

3.4.2.1 Ustájení na stáních

V současné době se od tohoto typu ustájení upouští, jelikož nezajišťuje dostatečný welfare pro koně. Koně jsou uvázáni v jednotlivých stáních. Z hygienického hlediska se jedná o vhodnou variantu.

3.4.2.2 Boxové ustájení

Koně jsou ustájeni v samostatném boxe. Tento typ ustájení je využíván hlavně u sportovních koní, kdy koně tráví veškery svůj čas v boxe nebo pod sedlem. V některých případech se do výběhu pouští například na 2 – 3 hodiny denně. Rekreační koně jsou zpravidla pouštěni ráno na pastvinu a v boxech zůstávají jen v noci.

3.4.2.3 Volné ustájení s hlubokou podestýlkou

Zpravidla se takto ustájují klisny s hříbaty nebo hříbata podobného věku. Nejčastěji se využívá u velkokapacitních chovů. Pro okované koně a hřebce tento typ ustájení není vhodný. Z hygienického hlediska se nejedná o nejlepší variantu, protože celkové vyvezení hnoje se provádí jednou za cca 2 měsíce.

3.4.2.4 Pastevní ustájení

Koně jsou umístěni na pastvině, kde mají celodenní přístup k vodě a k dispozici přístřešek zajišťující stín a závětří. Tento typ ustájení je pro koně nejpřirozenější a náročný na potřebnou plochu. Koně je nutné rozdělit do stád podle plemenné příslušnosti. Pro chov mléčných koní je tato varianta nejlepším řešením.[18]

3.5 Porovnání chovu skotu a chovu koní

Mléčný skot se chová převážně stájovým způsobem a telata žijí v individuálním venkovním boxu nebo mezi svými vrstevníky zpravidla ve venkovních kotcích, v lepším případě pak ve venkovním skupinovém přístřešku. Telata dostávají příděly sušeného mléka podle jejich kondice a zdravotního stavu.

Chov koní na produkci mléka je rozšířený především v Belgii, Francii, Rakousku a Německu. Koně jsou většinou chovány na pastvině. Tento chov koní má několik výhod.

[18] DUŠEK, Jaromír. *Chov koní*.

Nejvyšší přínos přináší hlavně pro welfare koní a hříbat, které nejsou odstaveny od klisen v útlém věku jako je tomu u mléčného skotu. Hříbata jsou ve společném stádě se svými matkami, které jsou přeháněny na část dne na sousední pastvinu a 3x denně jsou dojeny.

Pastevní způsob chovu je náročnější na organizaci, protože klisny určené k dojení jsou na pastvině nikoli čekající v čekárně u dojírny, jako je tomu u skotu. Dále je nutné každý den převést hříbata na sousední pastvinu a následně je zase přehnat do stáda klisen. Na druhou stranu si koně na daný režim zvyknout, pokud se určité činnosti opakují každý den ve stejný čas. Klisny jsou v daný čas připraveny na samotné dojení a hříbata čekají na vypuštění do sousední pastviny.

Kdežto dojnice jsou v čase dojení vpuštěny do čekárny navazující na dojírnu, která je určena až pro 80 dojnic, záleží na typu a velikosti dojírny. Čekárna je většinou vybavena automatickým zmenšováním prostoru čekárny a tím dochází k vstupu dojnic do dojírny, kde jsou dojeny a následně vypuštěny druhou chodbou zpět do stáje.

Můžeme tedy říci, že chov skotu díky své automatizaci vyžaduje méně zaměstnanců a na výstavbu farmu je potřeba více finančních prostředků. Zejména na výstavbu stájí, dojírny, čekárny a venkovních individuálních boxů nebo skupinových přístřešků. Nejvyšší investicí při chovu koní jsou pastviny potřebné pro chov, s porovnáním s finančními prostředky potřebnými na stroje pro automatizaci výroby a budovy, je chov koní méně finančně náročný.

Chov koní na produkci mléka nabízí mnoho vedlejších činností. Chovatelé se mohou věnovat sportovní činnosti, provozovat jezdeckou školu a zabývat se prodejem koní, které nejsou využity v chovu. U chovu skotu se telata nehodící do chovu vykrmují na porážku.

Co se týče délky laktace, tak délka laktace u skotu je až o 105 dní delší než u koní, čemuž odpovídá i množství nadojeného mléka za laktaci. To se u skotu pohybuje okolo 7 000 kg za laktaci a u koní pouze kolem 1 400 kg za laktaci, což je až pětkrát méně než u skotu. Délka březosti u klisny je o 48 dní delší. Skot se připouští 50 - 65 den po porodu, klisny se mohou připouštět 7 – 11 dní po porodu, z čehož vyplývá, že období od konce laktace do porodu je u klisen cca 114 dní a u skotu jen okolo 45 dní.

Z hlediska výživy je náročnější stájové ustájení skotu. Skot několikrát denně dostává příděly siláže, senáže a dalších krmiv. Koně jsou v západoevropských zemích krmeny převážně ovsem a při špatném porostu dokrmovány senáží.

4 Vlastní práce

Tato část práce se zabývá farmou na chov koňského mléka v podmínkách České republiky. Protože se žádná koňská mléčná farma nevyskytuje v České republice, byl vypracován ilustrativním výzkum podniku chovaného koně na produkci mléka. Výrobky z koňského mléka se u nás nevyskytují, ale díky velkému množství prospěšných látek v mléce se vyplatí investovat do propagace této farmy.

4.1 Popis podniku

Hlavní činností simulovaného podniku bude chov koní na produkci mléka. Podnik bude koně chovat na pastvině odpovídající velikosti s přístřeškem, napáječkou a solným lizem. Je vhodné, aby na jednoho koně připadal jeden hektar pastviny. Projekt tedy bude velmi náročný na potřebnou plochu. Pastevní plocha by se měla obměňovat, aby se porost obnovil. Bylo by vhodné mít k dispozici další pastvinu, která bude sloužit k těmto účelům.

Část luk může být využívána k pěstování senáže. V tomto případě by podnik měl jistotu, že bude koním podávat kvalitní senáž, která neovlivní kvalitu a chuť mléka. Senáží jsou koně krmeny při špatné kvalitě porostu a to především v zimě. Koně jsou krmeni jadrným krmivem, pro zachování chuti mléka budou koně krmeni jen samotným ovsem (1 kg ráno a 1 kg večer).

Podnik si musí zvolit, zda chce mléko zpracovávat na farmě nebo surové mléko prodávat mlékárně. Jelikož surové mléko je možné uchovávat jen 48 hodin a nedá se pasterizovat je lepší zpracování mléka přímo v podniku.[19] I s ohledem na množství mléka, které bude tato farma produkovat je výhodnější zpracování mléka přímo na farmě. Podnik tak bude mít více kontroly nad kvalitou a zpracováním produktů. V rámci výroby kosmetických produktů, je také výhodnější produkty vyrábět přímo na farmě vzhledem k množství produkovaného mléka, navíc při domácí výrobě produktů se dá lépe kontrolovat kvalita výroby.

[19] STRAKOVÁ, Magdaléna. *Jezdectví: Když nám klisna mléko dává*.

Mléko se uchovává zmrazené nebo sušené. Pro začátek podnikání bude finančně méně náročné zmrazování mléka. V případě sušení mléka by podnik musel investovat do stroje na sušení mléka. Jeho cena se pohybuje mezi 3 000 – 10 000 Eury, záleží na kapacitě stoje.[20]

4.1.1 Majetková struktura

Podnik potřebuje stáj alespoň s jedním boxem, místností pro uchovávání a přípravu krmiv, prostorem pro dojení klisen, sociálním zařízením a šatnou pro zaměstnance. Součástí areálu bude byt pro podnikatele. Box bude k dispozici v případě potřeby pro chovné koně. Může se jednat například o vyšetření, ošetření, v případě zranění koní a podobně.

Stodola na uchování objemných krmiv není potřeba, protože senáž se nemusí skladovat pod střechu.

Dále bude podnik potřebovat již zmíněné pastviny a louky, které je nutno ohradit. Dalším majetkem firmy bude dojící zařízení, jedná se o stejné zařízení jako u dojení skotu, jen jsou používány pouze dva nástavce. Našim potřebám poslouží dojící zařízení pro kozy, které má dva strukové nástavce.

Na údržbu výběhů, případné sečení luk, vývoz hnoje a manipulaci s balíky senáže je třeba vlastnit traktor. Pro parkování traktoru je vhodný přístřešek.

Podnik se bude muset rozhodnout, zda bude mléko zpracovávat a vyrábět produkty z mléka nebo bude jen prodávat mléko do mlékáren. V obou případech, bude nutné pořízení mrazící boxu na uchovávání mléka nebo stroje na sušení mléka, jehož kapacita bude záviset na počtu dojených klisen a vyprodukovaného mléka.

Vzhledem k tomu, že není zaručen odbyt vyprodukovaného mléka a není možné přesně určit, jak velký bude o tento produkt zájem v prvním roce produkce mléka, zvolí podnik zmrazování mléka, čímž ušetří na finančních prostředcích a zjistí, zda bude o mléko zájem.

[20] Manufacturers, Suppliers, Exporters & Importers from the world´s largest online B2B marketplace-Alibaba.com. Dostupné z: http://www.alibaba.com/.

4.1.2 Zaměstnanci

Struktura zaměstnanců závisí na počtu koní. Jeden pracovník v zemědělství většinou zastává více pracovních pozic. Předpokládáme, že podnikatel zakládající podnik se pohybuje v oblasti chovu koní a bude zastávat funkci ošetřovatele koní, cvičitele koní, bude dojit klisny a zároveň zajišťovat odbyt produktů. Další pracovník bude údržbář, náplní jeho práce bude údržba areálu a sečení a údržba luk, návoz balíků senáže do výběhů a další potřebné činnosti.

4.2 Investice podniku

Budeme předpokládat, že podnikatel již vlastní byt, stáj a 32 hektarů pastviny, která je ohrazena. Celková hodnota pozemku je 17 200 000 Kč.[21] Zastavěná plocha na pozemku činí 3 700 m^2. Cena za 1 m^2 je 53,75 Kč. Cena zastavěné plochy je 198 875 Kč.

Další investiční náklad představuje použitý zemědělský traktor značky John Deere 6620S, který je zakoupen od společnosti MILLA Unit, s. r. o. prostřednictvím internetové inzertní webové stránky za 869 990 Kč s DPH.[22]

Dojící zařízení je pořízeno z internetového obchodu společnosti Driml. Jedná se o Mini dojení DRIML 20AS2K pro 2 kozy současně, které bude pro klisny ideální, cena dojícího zařízení je 20 900 Kč včetně DPH.[23]

Mrazící box Electrolux EC400AOW1 na uchovávání mléka pořízený z internetového obchodu Internet Mall, a. s. za 9 490 Kč.[24]

V neposlední řadě podnik potřebuje koně. Pro svou nenáročnost a houževnatost si podnik zvolil koně plemene hafling. Jedná se o koně s kohoutkovou výškou do 150 cm, který je dlouhověký a dobře krmitelný. Toto plemeno se v současné době těší vzrůstajícího zájmu, což by mělo zajistit případný zájem o koně nepotřebné v chovu. Cena haflinga se

[21] Dolní Žďár - Dolní Žďár: Prodej zem. usedlosti za 17.200.000 Kč. Dostupné z: http://jiho.ceskereality.cz/rodinne-domy/zemedelske-usedlosti/?id=FGT70319VICTORY---B---111&sfset=okres%3D15%7Crk%3DFGT%7Cnegacetypu%3D1%7Crozcestnik%3D.

[22] John Deere 6620S - Agriaffaires. Dostupné z: http://www.agriaffaires.cz/pouzite-zarizeni/traktor-zemedelsky/8175694/john-deere-6620s.html.

[23] Mini dojení DRIML 20AS2K - asynchronní, bez sběrače, 2 kozy současně — Malé konvové dojení — Chovatelské potřeby Driml. Dostupné z: http://www.driml-napajecky.cz/cz/mlekarstvi/male-konvove-dojeni/mini-dojeni-driml-20as2k-asynchronni-bez-sberace-2-kozy-soucasne-2013100.html.

[24] Electrolux EC4200AOW1 | MALL.CZ. Dostupné z: https://www.mall.cz/truhlicove-mrazaky/electrolux-ec4200aow1?gclid=CK2WhLWQo8sCFVYo0wodgJ8ORw.

na internetu pohybuje kolem 30 000 Kč za kus. Počáteční stádo koní bude činit deset jedinců, z toho jeden hřebec. Cena za stádo se bude pohybovat okolo 300 000 Kč.

Tabulka 3 Investice podniku

Traktor	869 990,--
Dojící zařízení	20 900,--
Mrazící box	9 490,--
Chovné stádo	300 000,--
Celkem	1 200 380,--

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Náklady podniku

Budovu za 198 875 Kč zařazujeme podle zákona o dani z příjmů do 5. odpisové skupiny, doba odepisování je 30 let. Traktor za 869 990 Kč chovné stádo koní náleží do odpisové skupiny 2 a doba odepisování je 5 let. Podnik si zvolil rovnoměrný daňový odpis.

Následující tabulka zobrazuje vypočtenou výši odpisů majetku ve zkrácené formě a to výše odpisu v prvním roce odepisování a v dalších letech odpisování.

Tabulka 4 Odpisy majetku

Název majetku	První rok odepisováni	Další roky odepisování
Budova	2 784,-	6 762,--
Chovní koně	33 000,--	66 750,--
Traktor	95 699,--	193 573,--
Celkem	131 483,--	267 085,--

Zdroj: vlastní zpracováni

Koně je nutné alespoň dvakrát ročně odčervit, cena jednoho odčervení se pohybuje okolo 300 Kč a jednou ročně povinně naočkovat, cena očkování se pohybuje kolem 700 Kč za dávku. Cena záleží na značce očkovací a odčervovací látky, která se musí každý rok obměňovat.

Koně budou krmeni ovsem, denní dávka je 2 kg na koně. Rok 2015 měl 365 dní, roční spotřeba ovsa je tedy 730 kg ovsa. Cena za 40 kg ovsa je 260 Kč. Průměrná cena za 1 kg ovsa tedy je 6,5 Kč. Náklady na zrno za rok jsou tedy 4 745 Kč na koně.

První rok podnik senáž kupoval u Ovčí farmy Jasení. Předpokládáme, že přikrmování senáží bude nutné od listopadu do dubna, záleží však na klimatických podmínkách a stavu porostu. Jedna klisna spotřebuje zhruba jeden balík senáže za měsíc.

Cena za balík senáže je 665,5 Kč. Za zmíněných 6 měsíců senáž vychází na 3 993 Kč na klisnu za rok.[25]

Denní příjem vody u koní se pohybuje okolo 40 litrů.[26] Průměrné denní hodnoty spotřeby vody v litrech a korunách uvádí Tabulka 5 níže.

Tabulka 5 Spotřeba vody v podniku

Činnost	Průměrná denní hodnota v litrech	Průměrná denní hodnota v Kč
WC	25	1,94
Mytí rukou	6	0,47
Napájení jednoho koně	40	3,11
Celkem	71	5,52

Zdroj: www.pvk.cz - vlastní zpracování

Napájení desetičlenného stáda vychází na 11 352 Kč za rok. Roční náklady na vodu činí 12 231 Kč. Celkové roční náklady na spotřebu vody jsou 12 231 Kč. Průměrná cena elektrické energie je 4,8 Kč/kWh.[27] Roční spotřeba elektrické energie na osvětlení a běžný provoz je 1 100 kWh. Cena za spotřebu energie bude činit 5 280 Kč.[28]

Průměrná měsíční mzda traktoristy je stanovena jako průměrná hrubá měsíční mzda podle odvětví CZ-NACE podle Českého statistického úřadu na částku 20 433 Kč. Měsíční superhrubá mzda je ve výši 27 380 Kč. Roční mzdové náklady činí 328 563,--.

Ostatní režijní náklady si určíme jako 5 % ze součtu individuálních nákladů. Individuální náklady činí 577 937 Kč, režijní náklady jsou ve výši 28 897 Kč. Celkové náklady jsou ve výši 606 834 Kč. Tyto režijní náklady zahrnují náklady na provoz traktoru a ostatní režii.

[25] Senáže | Ovčí farma Jasení. Dostupné z: http://www.farma-jaseni.cz/prodej-senaze/.

[26] DUŠEK, Jaromír. *Chov koní*.

[27] Jaká je aktuální cena kWh a MWh elektřiny? | Ceny energie. Dostupné z: http://www.cenyenergie.cz/jaka-je-aktualni-cena-kwh-a-mwh-elektriny/#/promo-ele.

[28] Jak odhadnout spotřebu elektřiny v domácnosti. Dostupné z: http://dodavatelektriny.cz/uzitecne-informace/jak-odhadnout-spotrebu-elektriny.

Tabulka 6 Náklady na první rok provozu

Senáž	39 930,--
Oves	47 450,--
Odpisy	131 483,--
Veterinární ošetření	13 000,--
Spotřeba vody a energie	17 511,--
Mzdové náklady	328 563,--
Ostatní režijní náklady	28 897,--
Celkem	606 834,-

Zdroj: vlastní zpracování

Během prvního roku budou klisny připuštěny a dojení bude probíhat až v roce druhém. S přírůstkem jednoho koně se náklady v prvním roce provozu navyšují o 4 745 Kč za oves, 3 993 Kč za senáž, 1 135 Kč za vodu a za veterinární ošetření 1 300 Kč. Celkem za jednoho koně a rok je to 11 173,--.

V tomto roce by mohl podnikatel uvažovat o nabízení jezdeckého výcviku na koních, vyjížděk do přírody a dalších aktivit v této oblasti, aby si zajistil příjem finančních prostředků. Další možnou alternativou je pronájem klisen s hříbaty pro dojení klisny, kdy bude sepsána smlouva o bezplatném pronájmu a náklady na krmivo, veterinární výlohy a napájení bude hradit podnik. Tato varianta se dá kombinovat s nabídkou jezdeckých lekcí. Majitelé klisen k pronájmu si nebudou jistí, zda jejich klisny budou mít dobrou péči, proto bude z počátku těžké sehnat klisny k pronájmu. Až si však majitelé klisen prověří kvalitu péče o koně, budou ochotnější klisny pronajímat a tato alternativa bude mít velký význam. Dále by podnik mohl pořádat odborné exkurze po farmě.

V druhém roce budou klisny již dojeny, náklady se budou navyšovat o cenu lahví na mléko a další náklady. Při celkové délce laktace 200 dní, bude nádoj mléka 900 litrů na klisnu. Cena jedné láhve je 3,30 Kč. Náklady na láhve na mléko budou ve výši 2 970 Kč na jednu klisnu.[29]

Na desinfekci vemene postačí hygienické vlhčené ubrousky na čištění vemene z internetového obchodu Driml. Obsah balení je 1 000 ks a cena je 750 Kč včetně DPH. Při

[29] Lahve na mléko | Láhev na mléko PET bílá 1l | Plastové lahve na mléko - zásobování farem a soukromích regionálních výrobců potravin a bio potravin. Dostupné z: http://www.lahvenamleko.cz/Lahev-na-mleko-PET-bila-1l-d174.htm?tab=description.

250 dnech laktace a dojení 3x denně, na jednu klisnu připadá 750 vlhčených ubrousků. Jedno balení postačí na délku laktace a jednu klisnu. Náklady na devět klisen jsou ve výši 6 750 Kč.[30]

Spotřeba mrazící boxu je 0,885 kWh na den.[31] Průměrná cena elektrické energie je 4,8 Kč/kWh.[32] Mrazící box tedy spotřebuje 324 kWh ročně. Roční cena za spotřebu energie mrazícího boxu činí 1 555 Kč.

Ostatní režijní náklady si určíme jako 5% z individuálních nákladů. Individuální náklady jsou ve výši 1 107 943 Kč. Režijní náklady činí 55 397,-. Celkové náklady včetně režie činí 1 163 340 Kč.

Tabulka 7 Náklady na druhý rok provozu

Senáž	39 930,--
Oves	47 450,--
Odpisy	267 085,--
Veterinární ošetření	13 000,--
Spotřeba vody a energie	19 066,--
Láhve na mléko	26 730,--
Desinfekce	6 750,--
Mzdové náklady	328 563,--
Ostatní režijní náklady	55 397,--
Celkem	1 163 340,--

Zdroj: vlastní zpracování

Cena za jeden litr mléka je dána vnitropodnikovou cenou výroby. Ta se skládá z vlastních nákladů výroby, do které zařazujeme náklady na senáž, oves, veterinární ošetření, spotřebu energie, náklady na obalový materiál, odpisy, mzdové náklady a ostatní režii. Pro výpočet použijeme celkové náklady za druhý rok provozu.

Produkce mléka 1 klisny je 900 litrů/rok, pro 9 klisen je to 8 100 litrů/rok. Na jeden litr mléka jsou celkové náklady 144 Kč. Marži si podnik zvolí ve dvou variantách. První

[30] Ubrousky vlhčené 1000ks- hygienické čištění vemene) — Ošetřování a péče o vemeno — Chovatelské potřeby Driml. Dostupné z: http://www.driml-napajecky.cz/cz/mlekarstvi/pece-vemeno/ubrousky-vlhcene-1000ks-hygienicke-cisteni-vemene-12435.html.

[31] Electrolux EC4200AOW1 | MALL.CZ. Dostupné z: https://www.mall.cz/truhlicove-mrazaky/electrolux-ec4200aow1?gclid=CK2WhLWQo8sCFVYo0wodgJ8ORw

[32] Jaká je aktuální cena kWh a MWh elektřiny? | Ceny energie. Dostupné z: http://www.cenyenergie.cz/jaka-je-aktualni-cena-kwh-a-mwh-elektriny/#/promo-ele.

variantou bude marže ve výši 15 %, cena s marží tedy bude 166 Kč. Prodejní cena za litr mléka s marží 15% včetně DPH je 191 Kč. S marží 30 % je cena 187 Kč za litr mléka. Prodejní cena litru mléka při marži 30% včetně DPH je 215 Kč. V obou případech cena za litr mléka vychází s porovnáním se zahraničními farmami daleko nižší. Je však nutno zohledňovat nižší příjmovou kategorii českých spotřebitelů.

Výpočet výsledku hospodaření je pouze teoretický, protože neznáme skutečnou situaci nákladů a výnosů a nemůžeme určit, jaký odbyt bude mléko mít. V případě, že se všechno vyprodukované mléko prodá, výše tržeb v druhém roce bude při marži 15% ve výši 1 547 100 Kč a při marži 30% 1 741 500 Kč. Výsledek hospodaření při marži 15% v druhém roce podnikání činí 383 760 Kč a při marži 30% činí 578 160 Kč.

4.4 Finanční analýza

Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici podnikové výkazy a jedná se pouze o návrh podniku, nemůžeme vypracovat kompletní finanční analýzu. Všechny níže provedené výpočty jsou pouze teoretickým předpokladem.

Podnik bude volit výši marže podle skutečné výše odbytu. K vyššímu odbytu bude nutná dostatečná marketingová strategie rozšiřující povědomí o produktech z koňského mléka. Výpočty ukazatelů byly provedeny pro obě marže.

4.4.1 Marže 15%

Prvním ukazatelem je rentabilita tržeb, která činí 24,81%. Z toho vyplývá, že 25 haléřů zisku vytvoří jednu korunu tržeb. Tento ukazatel by se měl pohybovat kolem 10%.

Rentabilita nákladů je ve výši 32,99%. Jedna koruna nákladů vytvoří 33 haléřů zisku. Za optimální hodnotu jsou považovány hodnoty nad 10 %. V tomto případě se jedná o optimální hodnotu rentability nákladů.

Nákladovost tržeb v podniku činí 75,2%. Tuto hodnotu můžeme interpretovat takto: Jedna koruna tržeb vyžaduje 75 haléřů nákladů.

Za předpokladu, že výsledek hospodaření bude v dalších letech ve stejné výši jako v druhém roce hospodaření, můžeme vypočítat návratnost investice. Návratnost investice z průměrných zisků je 3,13. Můžeme tedy říci, že investice se podniku navrátí za necelých tři a půl roku hospodaření podniku.

4.4.2 Marže 30%

Prvním ukazatelem je rentabilita tržeb, která činí 33,2%. Z toho vyplývá, že 33 haléřů zisku vytvoří jednu korunu tržeb.

Rentabilita nákladů je ve výši 49,7%. Jedna koruna nákladů vytvoří 50 haléřů zisku. V tomto případě se jedná o optimální hodnotu rentability nákladů.

Nákladovost tržeb v podniku činí 66,8%. Tuto hodnotu můžeme interpretovat takto: Jedna koruna tržeb vyžaduje 67 haléřů nákladů.

Za předpokladu, že výsledek hospodaření bude v dalších letech ve stejné výši jako v druhém roce hospodaření, můžeme vypočítat návratnost investice. Návratnost investice z průměrných zisků je 2,1. Můžeme tedy říci, že investice se podniku navrátí za cca dva roky hospodaření.

4.5 Výzkum zájmu

Výzkum je věnován především povědomí o chovu koní na produkci mléka, produktech z koňského mléka a zájmu o produkty v případě dostupnosti v České republice. Dotazník byl umístěn na sociálních sítích.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 102 dotazovaných z toho 85 (83,33%) žen a 17 (16,67%) mužů. Co se týče věkového rozložení, tak 75 (73,53%) respondentů je ve věku mezi 20 – 30 let, 15 (14,71%) ve věku 30 – 40 let, 5 (4,9%) ve věku 50 a více, 4 (3,92%) ve věku 40 – 50 let a posední tři respondenti (2,94%) jsou mladší než 20 let.

Nejvyšší počet dotazovaných, má maximálně dosažené vzdělání, střední s maturitou. Jedná se o 66 (64,71%) respondentů, 31 (30,39%) respondentů vystudovalo vysokou školu, dva respondenti (1,96%) absolvovali základní školu a taktéž dva respondenti vystudovali střední školu a získali výuční list. Vyššího odborného vzdělání dosáhl jeden dotazovaný (0,98%).

Padesát osm dotazovaných (56,86%) studuje, 30 (29,41%) je zaměstnáno, 9 (8,82%) respondentů je na mateřské dovolené, 2 (1,96%) respondenti pracují při studiu, jeden (0,98%) respondent si hledá práci, jeden (0,98%) je v domácnosti a jeden (0,98%) pracuje a dálkově studuje.

Další otázky se již zabývají problematikou chovu koní na produkci mléka. Na první otázku, zda respondenti slyšeli o produkci mléka, odpovědělo 39 (38,24%) respondentů, že neslyšeli, ale tato problematika je zajímá, 27 (26,47%) respondentů o problematice

neslyšeli a nezajímá je, 20 (19,61%) respondentů o problematice slyšeli a zajímá je to a 16 (15,69%) respondentů o problematice slyšeli a nezajímá je to.

O oblast chovu koní a jezdectví se nezajímá 45 (44,12%) respondentů, šest (5,88%) respondentů se věnuje jezdectví a zároveň chovu koní, 29 (28,43%) respondentů se věnuje jezdectví, 21 (21,42%) respondentů se o koně zajímá a jeden (0,98%) respondent se věnuje pouze chovu koní.

Z výzkumu vyplývá, že 57 respondentů se pohybuje v chovu koní, jezdectví nebo se o koně zajímají. Z těchto 57 respondentů o chovu koní na mléko ví 28 respondentů. Ze 45 respondentů, kteří se o koně nezajímají, ví o produkci koňského mléka pouze osm dotazovaných. Můžeme tedy říci, že zhruba polovina dotazovaných pohybující se u koní o této problematice vůbec neví. Pouze 17,78 % respondentů nezajímající se o koně vědí o produkci koňského mléka. Podnik by se měl zaměřit na propagaci koňského mléka, především u příznivců koní, protože z výzkumu je jasné, že je tato problematika více zajímá. Dvacet šest dotazovaných příznivců koní by o produkty z koňského mléka měli zájem. Což je z počtu 31 dotazovaných, kteří by měli zájem o produkty z koňského mléka v případě dostání v České republice vysoký podíl.

55 respondentů (53,92%) neví o kosmetických produktech vyráběných z koňského mléka, ale tyto produkty je zajímají, 32 dotazovaných, což představuje 31,37% o těchto produktech neví a nezajímají je. Zbylých 15 dotazovaných (14,71%) o těchto produktech slyšeli.

Co se týče povědomí o kapslích na 4 týdenní kúru na detoxikaci, tak 96 respondentů neví o těchto kapslích, z toho 56 (54,9%) respondentů produkt zajímá a 40 (39,22%) respondentů tento produkt nezajímá. Pouze 6 (5,88%) respondentů o tomto produktu ví.

Pokud by kosmetické produkty byly dostupné v České republice, 44 (43,14%) oslovených by o ně neměli zájem a ani je to nezajímá, 31 (30,39%) respondentů by o ně měli zájem a zbylých 27 (26,47%) respondentů by o produkty zájem neměli, ale zajímá je to. Podnik by se měl snažit o rozšíření povědomí o účincích koňského mléka, aby poslední zmíněná skupina oslovených změnila názor a případně produkty vyzkoušela.

Z kosmetických produktů by o krém na ruce a šampon mělo zájem 21 oslovených, o tělové mléko by mělo zájem 19 respondentů a 18 respondentů by mělo zájem o vlasový kondicionér. O sprchový gel, pěnu do koupele, krém pro citlivou pokožku, tekuté mýdlo a

mýdlo by mělo zájem 11 - 15 respondentů. Nejnižší zájem by byl o denní krém, noční krém, čistící krém, čistící mléko a krém na nohy a to v rozmezí od 6 do 9 dotazovaných. 61 (59,8%) respondentů nemá zájem o žádný výše zmíněný produkt.

Do 250 ml tělového mléka by po zkušenostech s vzorkem produktu nebylo ochotno investovat 47 respondentů. V rozmezí 100 – 200 Kč by bylo ochotno investovat 28 dotazovaných, 200 – 300 Kč by investovalo 20 dotazovaných, méně než 100 Kč by investovali tři dotazovaní a v rozmezí 300 – 500 Kč 4 dotazovaní. Následující graf zobrazuje procentuální složení odpovědí na otázku, kolik jsou respondenti ochotni investovat do tělového mléka po ozkoušení vzorku.

Graf 1 Kolik jsou ochotni respondenti investovat do tělového mléka

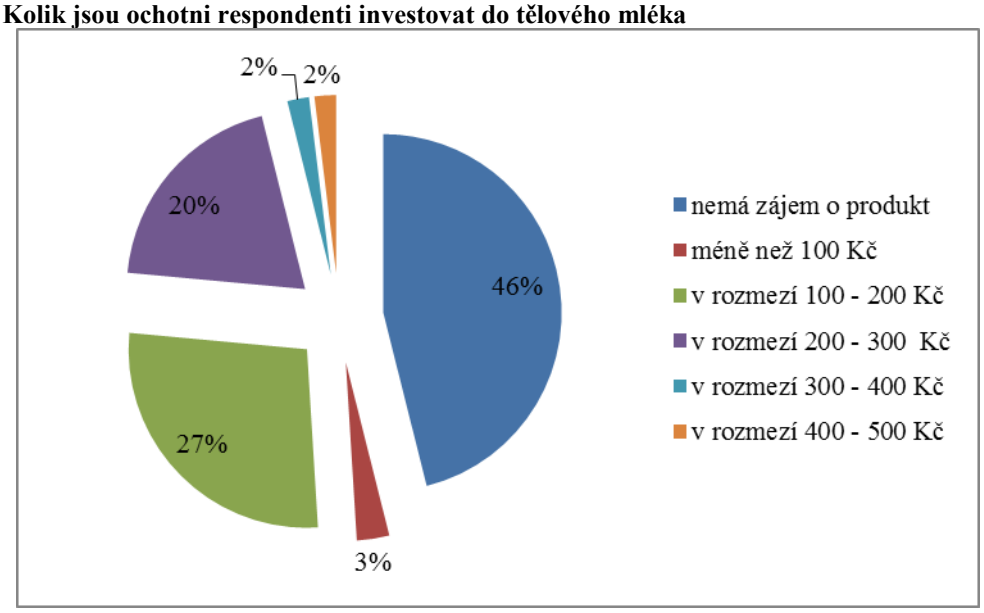

Zdroj: vlastní zpracování

O kapsle z koňského mléka by nemělo zájem 45 (44,12%) respondentu a tento produkt je nezajímá, 30 (29,41%) respondentů také nemá zájem, ale zajímá je tento produkt. O tento produkt by mělo zájem 27 (26,47%) respondentů.

O 4 týdenní kúru kapslí na detoxikaci organismu by nemělo zájem 58 respondentů. V rozmezí 400 – 500 Kč je ochotno investovat 12 respondentů, 10 respondentů je ochotno investovat méně než 300 Kč, v rozmezí 300 – 400 Kč je ochotno investovat 9 respondentů a v rozmezí 500 – 600 Kč je ochotno investovat 8 dotazovaných. V rozmezí 700 – 800 Kč by investovali dva respondenti a tři respondenti by investovali více než 800 Kč. Graf č. 2 zobrazuje procentuální rozložení odpovědí na otázku, kolik jsou respondenti ochotni investovat do 4 týdenní přírodní detoxikační kúry.

Graf 2 Kolik jsou ochotni respondenti investovat do 4 týdenní detoxikační kúry

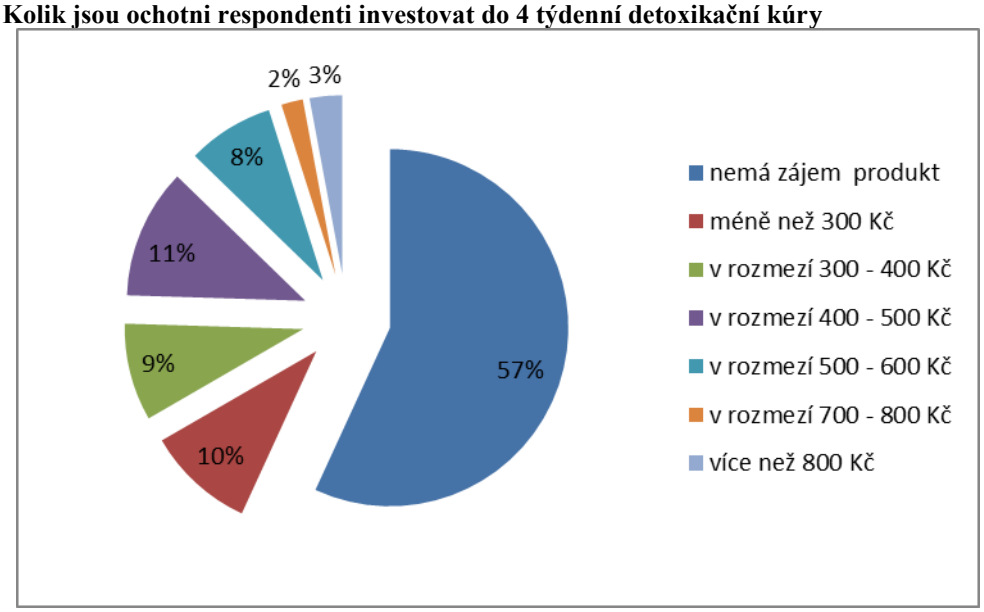

Zdroj: vlastní zpracování

Třicet respondentů si myslí, že český trh není ochuzen o výrobky z koňského mléka, což představuje 29,41%, 27 (26,47%) respondentů si myslí, že český trh je ochuzen o výrobky z koňského mléka a zbylých 45 (44,12%) dotazovaných na to nemá názor.

Z výzkumu je jasné, že většina dotazovaných o chovu koní na produkci mléka nikdy neslyšela, ale základní zájem o produkty ze strany spotřebitelů koňské mléko má. Proto bude pro podnik důležité rozšířit povědomí o produkci mléka, o účincích koňského mléka a vyráběných produktech. Propagace bude tedy pro podnik stěžejní. Podnik by měl začít propagovat tyto produkty u příznivců koní, protože z výzkumu vychází, že je tato problematika zajímá. Marketingová strategie navýší náklady podniku, z výsledu výzkumu však vychází, že toto navýšení nákladů by mohlo pomoci odbytu.

5 SWOT analýza

Tabulka 8 SWOT analýza podniku

Silné stránky	**Příležitosti**
výrobní soběstačnost	zájem o potraviny bez konzervantů
	rostoucí poptávka po přírodních kosmetických produktech
jedinečnost produktu	rostoucí obliba plemene hafling
monopol v produkci koňského mléka	zvyšující se zájem o zdravý životní styl
Slabé stránky	**Ohrožení**
neznalost produktů spotřebiteli	konkurence výrobků jiného druhu na trhu
vysoká cena	
dlouhý výrobní proces	existence výrobků se stejnými účinky

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče silných stránek, podnik nemá v České republice konkurenci v produkci koňského mléka. Produkty se v České republice nevyskytují a také nemají konkurenci na trhu. Podnik je výrobně soběstačný a výrobu produktů si zajišťuje sám.

Slabými stránkami podniku je určitě neznalost koňského mléka spotřebiteli a také dlouhý výrobní proces. Délku procesu výroby bychom mohli zkrátit vytvořením dvou stád klisen, kdy první stádo klisen by bylo březích a druhé stádo by bylo dojeno, čímž bychom docílili pravidelnější produkce koňského mléka. Rozšíření povědomí o koňském mléku lze dosáhnout pomocí dobře cílené reklamní kampaně, případně pořádání exkurzí a seminářů o účincích koňského mléka pro veřejnost. Levným a masivním médiem pro reklamu jsou sociální sítě, které by v našem případě pozitivně přispěly podniku.

V případě vysoké ceny je důležité udržení kvality, kdy je spotřebitel ochoten si za kvalitní výrobek připlatit. Eliminace ohrožení projektu dosáhneme již zmíněnou propagací a vysokou kvalitou výrobků. Zvyšující se obliba haflingů podniku pomůže při prodeji koní.

Podniku do značné míry přispívá nárůst zájmu o zdravý životní styl a přírodních kosmetických produktů a produktů neobsahující konzervanty a barviva.

Podnik by do budoucna měl rozšiřovat nabídku produktů a nadále pokračovat v propagaci svých produktů. Jelikož obdobné farmy v České republice neexistují a technologie chovu není ozkoušená, je nutné se touto problematikou zabývat a případně tuto technologii chovu vylepšit.

Hlavní podmínkou úspěšnosti podniku je vypracování marketingové strategie. Jedná se o propagaci v periodicích věnující se chovu koní a jezdectví, zemědělských akcích nebo na sociálních sítích. Marketingová strategie navýší náklady podniku, bez propagace se však podnik neobejde, což vychází i z výsledů dotazníkového šetření.

6 Závěr

Chov koní na produkci mléka v České republice není rozšířený, v západní Evropě však existuje několik farem, které se chovu koní na produkci mléka věnují. Jedná se především o Rakousko, Belgii, Francii a Německo. Protože koňské mléko má mnoho příznivých účinků na lidský organismus vyrábí se z něj jak potravinářské, tak kosmetické produkty.

Kosmetické produkty jsou vhodné pro citlivou pleť, regenerují pokožku a jsou na přírodní bázi. V západní Evropě se vyrábí mnoho druhů kosmetických produktů od sprchového gelu až po denní krémy. Potravinářské produkty jsou určeny na detoxikaci zlepšení imunity a podporu střevní mikroflóry, prodávají se zejména v sušené formě nebo v kapslích, je ale možné pít i čerstvé mléko.

V porovnání s chovem mléčného skotu je chov koní, co se týče organizace náročnější. Koně jsou ustájeny na pastvině, kde se mohou volně pohybovat a dojeny jsou třikrát denně, Hříbata však nejsou od klisen odstaveny a stráví u svých matek část dne, zbytek dnes jsou v sousedící pastvině se svými vrstevníky a klisny jsou mezitím dojeny. Mléčný skot je většinou chován stájově a poslední dobou podniky automatizují chod farmy.

Navrhovaný podnik chová koně plemene hafling, protože se jedná o velmi nenáročné a primitivní plemeno, což z hlediska produkce mléka je vhodné pro svou vysokou mléčnou užitkovost. Haflingové se navíc v současné době těší velkému zájmu, což bude farmě při prodeji koní nepotřebných pro chov nápomocné. Jejich nenáročnost je dána tím, že v pastevní sezóně jsou krmeni jen ovsem a pouze přes zimu mají krmnou dávku doplňovanou o senáž.

Nejvýznamnějším úkolem podniku je propagace a rozšíření povědomí o koňských produktech, z dotazníkového šetření vychází, že problematika chovu koní na produkci mléka není natolik známa, aby to podniku zaručilo hospodářský výsledek. V prvním roce hospodaření navíc podnik nebude mít zajištěny příjmy z produkce mléka, protože klisny budou březí, proto podnik v prvním roce musí provozovat jiné činnosti.

Může se jednat například o nabídku vyjížděk do přírody nebo výuky jízdy na koni. Podnik by s touto činností mohl být úspěšný, protože o jízdu na koni je v současné době zájem. Dále může podnik pořádat prohlídky po farmě, čímž také bude rozšiřovat povědomí

o účincích koňského mléka a bude veřejnost seznamovat s touto problematikou. O prohlídky farmy by mohli mít zájem hlavně příznivci koní.

V případě, že bude podnik prosperovat, a bude mít dostatečnou poptávku po produktech, může přemýšlet o pořízení stoje na sušení mléka nebo rozšíření chovného stáda. Tím by rozšířil sortiment produktů a zvýšil produkci mléka. Další aktivitou do budoucna by mohla být účast na výstavách a využití koní pro sportovní účely čímž by se také zvýšilo povědomí o podniku a jeho činnosti.

Dále by podnik mohl začít přemýšlet o výrobě kosmetických produktů a zjistit zda lidé budou ochotni do těchto produktů investovat. Vzhledem k tomu, že se populace začíná daleko více zajímat o zdravý životní styl a o produkty bez přidaných konzervačních látek, podnik by na trhu mohl mít dostatečnou poptávku po produktech a zajistit si tak finanční prostředky potřebné pro provoz a rozšíření farmy. Důležitým faktorem bude výroba kvalitních produktů, za které v současné době začínají být spotřebitelé ochotni utratit. Vhodná marketingová strategie je základním kamenem pro fungování koňské mléčné farmy na území České republiky.

7 Seznam použitých zdrojů

1. BOUŠKA, Josef. *Chov dojeného skotu*. 1. vyd. Praha: Profi Press, 2006. 186 s. ISBN 8086726169.
2. *De Paardenmelkejir* [online]. Lier (Belgie), b.r. [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: http://www.depaardenmelkerij.be/en
3. De Paardenmelkerij: Shop. *De Paardenmelkerij* [online]. Lier (Belgie), b.r. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: http://www.depaardenmelkerij.be/en/shop
4. Dolní Žďár - Dolní Žďár: Prodej zem. usedlosti za 17.200.000 Kč. *Http://www.reality-jindrichuv-hradec.cz/* [online]. b.r. [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://jiho.ceskereality.cz/rodinne-domy/zemedelske-usedlosti/?id=FGT70319VICTORY---B---111&sfset=okres%3D15%7Crk%3DFGT%7Cnegacetypu%3D1%7Crozcestnik%3D
5. DUŠEK, Jaromír. *Chov koní*. Vyd. 3. Praha: Brázda, 2011. 400 s. ISBN 9788020903884.
6. Electrolux EC4200AOW1 | MALL.CZ. *MALL.CZ – bílé zboží, elektronika, PC, outdoor, hobby, hračky, kosmetika, chovatelské potřeby* [online]. b.r. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: https://www.mall.cz/truhlicove-mrazaky/electrolux-ec4200aow1?gclid=CK2WhLWQo8sCFVYo0wodgJ8ORw
7. *English - Norsk hoppemelk* [online]. b.r. [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: http://hoppemelk.no/english
8. Jak odhadnout spotřebu elektřiny v domácnosti. *Přehled dodavatelů elektrické energie a zemního plynu* [online]. b.r. [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://dodavatelektriny.cz/uzitecne-informace/jak-odhadnout-spotrebu-elektriny
9. Jaká je aktuální cena kWh a MWh elektřiny? | Ceny energie. *Http://www.cenyenergie.cz/* [online]. b.r. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: http://www.cenyenergie.cz/jaka-je-aktualni-cena-kwh-a-mwh-elektriny/#/promo-ele
10. John Deere 6620S - Agriaffaires. *Použitá zemědělská technika - inzeráty Agriaffaires* [online]. b.r. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: http://www.agriaffaires.cz/pouzite-zarizeni/traktor-zemedelsky/8175694/john-deere-6620s.html

11. Lahve na mléko | Láhev na mléko PET bílá 1l | Plastové lahve na mléko - zásobování farem a soukromích regionálních výrobců potravin a bio potravin. *Plastové lahve na mléko - zásobování farem a soukromích regionálních výrobců potravin a bio potravin* [online]. b.r. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: http://www.lahvenamleko.cz/Lahev-na-mleko-PET-bila-1l-d174.htm?tab=description
12. M., Chandrasekaran a Arun S.. *Advanced Manufacturing Research and Intelligent Applications* [online]. Switzerland: Trans Tech Publications, 2014, **2014**(591) [cit. 2016-03-08]. ISSN 1662-7482.
13. MACEK, Jan, Rudolf KOPEK a Jitka KRÁLOVÁ. *Ekonomická analýza podniku*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita v Plzni, 2006. 158 s. ISBN 8070434465.
14. MAJZLÍK, Ivan. *Chov zvířat I.* 1. vydání. Praha: Powerprint, 2007. 239 s. ISBN 978-80-213-1553-1.
15. Manufacturers, Suppliers, Exporters & Importers from the world´s largest online B2B marketplace-Alibaba.com. *Vacuum Freeze Drying Machine* [online]. b.r. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.alibaba.com/
16. Mini dojení DRIML 20AS2K - asynchronní, bez sběrače, 2 kozy současně — Malé konvové dojení — Chovatelské potřeby Drim. *Vše pro chovatele zvířat – Chovatelské potřeby Driml* [online]. b.r. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: http://www.driml-napajecky.cz/cz/mlekarstvi/male-konvove-dojeni/mini-dojeni-driml-20as2k-asynchronni-bez-sberace-2-kozy-soucasne-2013100.html
17. ROSOCHATECKÁ, Eva a kol. *Ekonomika podniků*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. 216 s. ISBN 978-80-213-2502-9.
18. Senáže | Ovčí farma Jasení. *Stříhání a prodej ovcí | Ovčí farma Jasení* [online]. Návsí, b.r. [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://www.farma-jaseni.cz/prodej-senaze/
19. STRAKOVÁ, Magdaléna. *Jezdectví: Když nám klisna mléko dává*. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 2007, **2007**(12). ISSN 1210-5406.
20. STUPKA, Roman. *Chov zvířat*. 2. vyd. Praha: Powerprint, 2013. 289 s. ISBN 9788087415665.

21. *Stutenmilch - Pferdemilch - Stutenmilchkosmetik - Stutenmilchfarm Töchterle* [online]. Steiermark (Rakousko), b.r. [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: http://www.toechterle.at/
22. SVATOŠ, Miroslav a kol. *Ekonomika agrárního sektoru: (vybraná témata)*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. 168 s. ISBN 978-80-213-1846-5.
23. Ubrousky vlhčené 1000ks- hygienické čištění vemene) — Ošetřování a péče o vemeno — Chovatelské potřeby Driml. *Vše pro chovatele zvířat – Chovatelské potřeby Driml* [online]. b.r. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: http://www.driml-napajecky.cz/cz/mlekarstvi/pece-vemeno/ubrousky-vlhcene-1000ks-hygienicke-cisteni-vemene-12435.html
24. Výstupní objekt VDB. *Český statistický úřad | ČSÚ* [online]. Praha, b.r. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=MZD02-A&z=T&f=TABULKA&verze=-1&nahled=N&sp=N&skupId=849&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&katalog=30852&zo=N&pvo=MZD02-A&c=v147__RP2015QP2
25. *Zákon č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů ve znění pozdějších předpisů*. In: . Česká republika, b.r..

8 Přílohy

Příloha 1: Dotazníkové šetření

- Pohlaví
    - Muž
    - Žena
- Věk
    - Méně než 20 let
    - 20 - 30 let
    - 30 - 40 let
    - 40 - 50 let
    - 50 let a více
- Maximálně dosažené vzdělání
    - Základní
    - Střední s vyučením
    - Střední s maturitou
    - Vysokoškolské
    - Vyšší odborné
- Co v současné době děláte?
    - Studuji
    - Pracuji
    - Jsem na mateřské dovolené
    - Jiné:
- Slyšel/a jste někdy o produkci koňského mléka?
    - Ano a zajímá mě to
    - Ano a nezajímá mě to
    - Ne, ale zajímá mě to
    - Ne a nezajímá mě to
- Víte, že z koňského mléka se vyrábí kosmetické produkty (mýdla, krémy…)?
    - Ano
    - Ne, ale zajímá mě to
    - Ne a nezajímá mě to

- Pohybujete se v oblasti chovu koní nebo se věnujete jezdectví?
    - Věnuji se jezdectví
    - Věnuji se chovu koní
    - Ne, ale o koně se zajímám
    - Ne a nezajímá mě tato problematika
- Víte, že z koňského mléka se vyrábí kapsle na 4 týdenní kúry pro detoxikaci a zlepšení střevní mikroflóry?
    - Ano
    - Ne, ale zajímá mě to
    - Ne a nezajímá mě to
- Měl/a byste zájem o kosmetické produkty z koňského mléka, kdyby byly dostupné v ČR?
    - Ano
    - Ne, ale zajímá mě to
    - Ne a nezajímá mě to
- Pokud ano, zaškrtněte, které by to byly?
    - Pěna do koupele
    - Tělové mléko
    - Čistící krém
    - Denní krém
    - Čistící mléko
    - Vlasový kondicionér
    - Krém na ruce
    - Tekuté mýdlo
    - Noční krém
    - Krém na nohy
    - Šampon
    - Sprchový gel
    - Krém pro citlivou pokožku
    - Mýdlo

- Byl/a byste ochotný/á investovat do 250 ml tělového mléka při spokojenosti s odzkoušeným vzorkem? (Krém je na přírodní bázi a vhodný pro citlivou pokožku.)
    - Méně než 100 Kč
    - V rozmezí 100 - 200 Kč
    - V rozmezí 200 - 300 Kč
    - V rozmezí 300 - 400 Kč
    - V rozmezí 400 - 500 Kč
    - Více než 500 Kč
    - Nemám zájem o tento produkt
- Měl/a byste zájem o kapsle z koňského mléka pro detoxikaci a zlepšení střevní mikroflóry?
    - Ano
    - Ne, ale zajímá mě to
    - Ne a nezajímá mě to
- Kolik byste byl/a ochotný/á investovat do 4 týdenní kúry kapslí pro detoxikaci? 810 Kč?
    - Méně než 300 Kč
    - V rozmezí 300 - 400 Kč
    - V rozmezí 400 - 500 Kč
    - V rozmezí 500 - 600 Kč
    - V rozmezí 700 - 800 Kč
    - V rozmezí 800 - 900 Kč
    - Více než 800 Kč
    - Nemám zájem o tento produkt
- Myslíte si, že je český trh o tyto výrobky ochuzen?
    - Ano
    - Ne
    - Nemám na to názor